

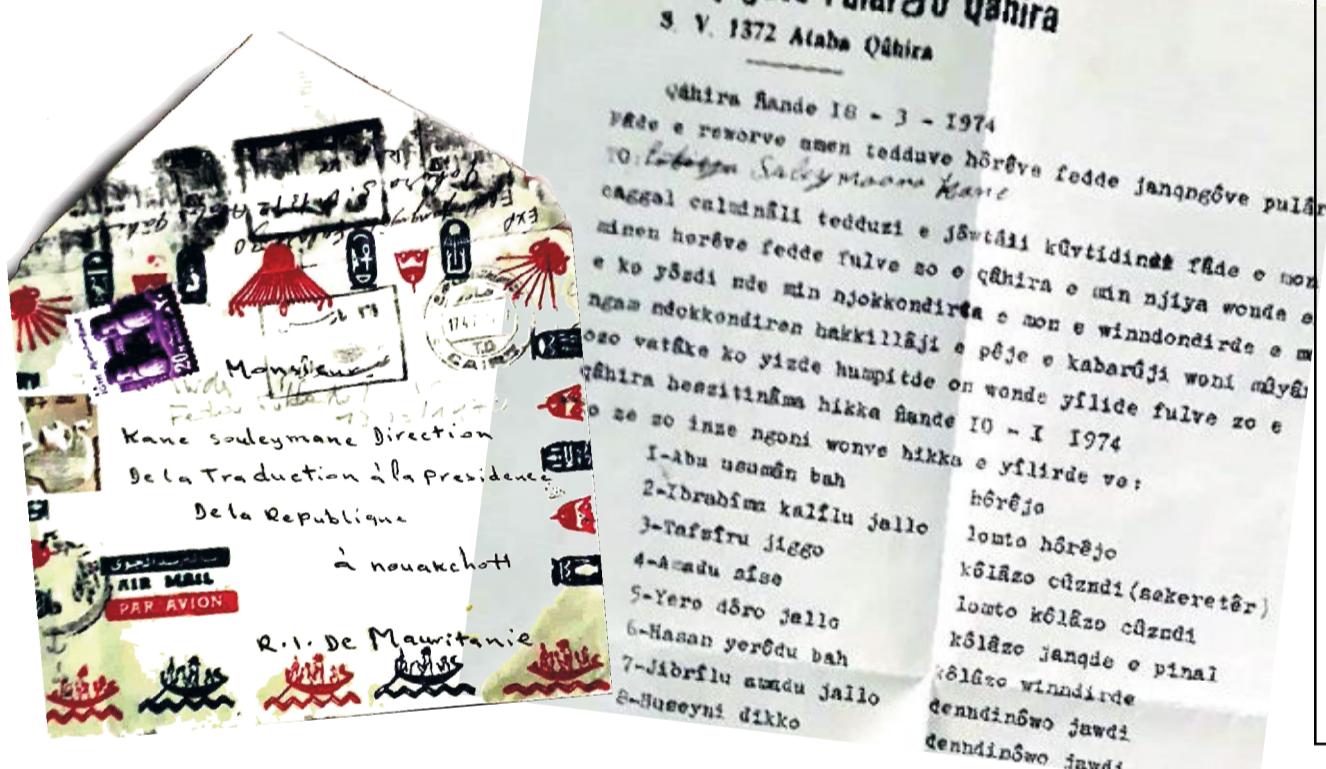

Ballal Fuuta media feewde he Fooyre Bamtaare

Caggal jeeyngal mawngal Mijorde Fulbe Wlnndere wadannoo Fooyre Bamtaare e hitaande 2019, Fuuta Média habrii wonde kañum e hoore mum maa lulno e jaaynde men Fooyre. Eden njetta denndanngal terde Fuuta Média, gila e lulniibe haa be lulnaaki kala. Sikke alaa, ballondiral e gollondiral hakkunde jaaynde jaltooje e demngal Pulaar, gila he rajooji mum, teleeji mum, dereeji mum, laylayti mum ekn. ko huunde fotnde semmbineede. Yo Alla nawru dum yeoso.

Ko njiytu-den e duttorde... : bataade ummoraade Qahira

“ Ko njiytu-den he duttorde ” ko lobbudu hesuru he nder Fooyre Bamtaare, do njaltinen gede booyde, haa teenji noon gede pinal, maa gede FBPM kew-noode ko adii hannde. Eden puudoroo lobbudu nduu bataake mo Fedde janngooße Pulaar to Qahira winndunoo Sileymaanoo Kan he hityaande 1974 ngam habrude dum baylugol yiilirde ndeen fedde.

Fedde janngooße Pulaar to Qahira
S.V. 1372 Ataba Qahira

Qahira ñande 18-3-1974

Faade e reworbe amen tedduße, hooreebé fedde janngooße pulaar
to : Suleymane Kane

Caggal calminaali teddudi e joowtaali kuubtodiindii faade e mon. minen hooreebé fedde fulbe to Qahira e min njiya wonde ena e ko yooddi nde min njokkondirta e mon e winndondirde e mon ngam ndokkondiren hakkillaaji e peeje e kabaruji woni muuyaande odo bataake ko yidde humpitde on wonde yiflide fulve zo e

Ko de do inde ngori wonbe hikka e yiilirde be :

1. Abu usumaan bah	hooreej
2. Ibrahiim kaliilu	lomto hooreej
3. Tafsiiru Jiggo	koolaado cuudndi (sekereteer)
4. Amadu siise	lomto koolaado cuudndi
5. Yero dooro jallo	koolaado jaanje e pinal
6. Hasan yeroodu bah	koolaado winndirde
7. Jibrillu amadu jallo	denndinoowo jawdi
8. Huseyni dikko	denndinoowo jawdi
9. abdarahmaan wan	denndinoowo jawdi
10. Muhammad dikko	korowo jawdi
11. Amadu tukuru	koolaado renndo e jokkondiral
12. Tijjaan jallo	koolaado jawdi (deenoowo) jawdi
13. Haamiidu lih	koroowo kuubal
14. Saidu nuuru jallo	koolaado noddaandu

OFFRE AROJOU3

À partir du 12 mai 2020

Mauritanie
mauritani
gsm

VOTRE ANCIENNE CARTE SIM VAUT
BEAUCOUP D'INTERNET, ET BEAUCOUP D'APPELS

Pour plus d'informations, contactez le service clientèle au 122.

Détails de l'offre :
 • 1Go d'internet + 30 minutes de communication nationales offerts dès l'activation.
 • 1Go d'internet offert tous les vendredis et 30 minutes de communication offertes tous les lundis. Pendant 4 semaines.
 • Offre valable pour les cartes SIM non utilisées pendant un mois et plus.
 • L'offre n'inclut pas les nouveaux clients.

شقيقيل
Chinguitel
Membre du Groupe expresso

Goomu losko Suudu Sardi : to golle njahrata ?

Goomu losko suudu sardiyeiji, todda-noongu gila e maayirde lewru saawiye 2020, ina foti joofnude golle mum, artira dum e nder ciimtol jahndugol e hawraande sifotoonde holi pheeje potde Yetteede e fawaade e gede peeñde e losko wadaango ngoo.

Goomu nguu sosanoo ko e dabbaa-de dipiteeji, dental sardiyankoobe lann-daaji UFP e RFD, been kolliti dente sardiyankoobe keddiide dee, mbele feere ndee ina wona renndaande. Hawri noon e won he dipiteeji kañum en fof he jeyeede he senngo laamu, ina joginoo mijo ngoo. Dental sardiyankoobe UPR njabaani siife daabbbaande ndee. Ko dum wadi, siifi daabbbaande ndee ko dipiteeji noogaas e jeetati (28), ko heen dido tan njeyaa e senngo laamu, kono tawi wonaa e lannda UPR. Caggal nde daabbbaande ndee hebla, siifaa, yettinaa ardorre suudu sardiyeiji, e fawaade he sardiyeiji ndernderi suudu nduu, dente sardiyankoobe dee kala tintinaa. Caggal nde dente dee kala kumpitaa goodagan gal daabbbaande ndee, hay gootal feññinaani luulndaare mum cosgol goomu nguu. Sinnowon dental holliti luulndaare mum, mijo ngoo yettinte batu kuubtidinngu suudu nduu, e oon sahaa, woote wadee, etee naamdetee ko holi he dipiteeji dii be njahdaani e compugol goomu nguu. E nder duum, ko maa 2/3 (tatabe didi) dipiteeji dii ngoota njabaa-ni nde goomu nguu wasaa sompeede. Nde tawnoo hay dental gootal hollitaa-ni salaare mum yo goomu nguu wood, e fawaade no sardiyeiji ndernderi njimirri nii, hiiasa ko suudu nduu yamirri cosgol goomu nguu. Nii woni heen dental fof toddii fotbe joodanaade dum he goomu nguu e fawaade he limoore hawraande ndee. Terde dee ndottaa yo ngor dipiteeji jenay (9), di peccitagol mum en fawotoo e semmbe dental kala. Ko nih woni UPR jogii heen dipiteeji jeegom (6), dental Tawaasul, dental UFP-RFD kam e dental lanndaaji laamu di ngonaa UPR, moni kala e mum en njogii heen tergal gootal. Goomu nguu yamiraa ko yo wad losko e fiyakuji diido :

- ko leydi ndii jogii e ngartam to bannge peteron ;
- jeeygol boowe leydi e nder wuro Nuwaasoot ;
- golle sosiyete awo siinnaajo bi-yeteedo Poly hong dong ;
- kuutaragol ngalu kees jokkere-endam SNIM ;
- marse jowitiido e kuuraa jaynotodo mbeddaaji tawi ittaa ko e semmbe naange ;
- marse jowitiido e kuutaragol hawng konteneeruuji jippotoodi e poor Nuwaasoot ;
- pusgol sosiyete SONIMEX.

Goomu nguu, e nder golle mum hedtiima yimbe tato ardinoobe jaagorde he laamu Muhammed Abdel Asiis, hedti-

ma yoga e jaagorde gonde hannde e golle kam e iwbe heen fof, e kala jogiido ko ina foti naamneede he dee gede. Nde be Ruddii golle tan, feeñani be wonde ina moti be njajtina losko ngoo he gede godde de be toddananooki. Be ñaagii yamiroore suudu sardi, be ndokkaa, be njokki. Losko ngoo yettinii be he laajaa-de yo gardinoodo leydi ndii, hono Muhammed Abdel Asiis, yo nooto be. Be neldi mo bataake noddaango, kono o salii ko hay jabde bataake oo, alaa ko haali nootaade be. Duum heewii haalae nder dingiral dawrugol no feewi, feññini jiyande ceertude wonande fanniyankoobe to bannge sariyaaji. Mbele gonnoodo mawdo leydi oo ina haannoo salaade nootaade ma alaa ? Mbele goomu losko noddunoongu mo nguu ina foti woppirde mo noon tan, ma foti ko addiroye mo doole ekn ? Law-law kadi haala kaa wonti so omo foti ñaa-weede so goomu nguu hollitii e losko mum ngoo won bonande o wadi. So duum yontii holi ñaawirde fotnde ñaawde mo. Ko ñaawirde gaadoraade dee tan walla ko Ñaawirde Toownde (*haute cour de justice*). Fanniyankoobe ina njogii heen jiyande ceertude. Kaadoo haala kadi hawri ko suudu sardiyeiji ina huufi fewjannde sariya (tesko-dien so

goformama sakkii mijo sariya wiye ebbaande sariya, he Farayse "projet de loi" (ebbaande sariya), so mijo ngoo ummori ko he dipiteeji wiye "fewjanne sariya" hono ko wiyyetee he Farayse "proposition de loi". Ndeen fewjannde sariya ko lomtotoonde sariya goodnoodo gila 2008, tawi ko sariya juññinoowo Naawirde Toownde. Dente sardiyankoobe bee fof ina kawrunoo e fewjannde ndee, nde rewi do nde fotnoo rewde kala, haa heddii ende yawtinee he batu kuubtidinngu Suudu nduu, potnoongu wadde ñalnde 13 sulyee 2020. Dental UPR saltii yo batu nguu joodo nde wiyanoo ndee, farliniri doole keeweendi mum dirtingol batu nguu haa ñalnde 27 lewru nduu. Dental UPR dallinorii ko yo yahre jam-jam, sariya oo lelnee lelengo feewngo, etee ngaldo daawal batuuji suudu nduu woni ko e joofde, duum noon ina waawi fadeede haa dawal paangal pufcotal gal e lewru oktoobar. Kono dente godde dee paami heen tan ko UPR ko ko yahtiri caggal. Lannda Tawaasul nih yaltinii heen bayyinaango ina ñija heen ngool jahtirgol caggal.

Heddii noon ko ciimtol goomu losko ngol kam, alaa e sago addee he yeeso dipiteeji ko adii uddugol daawal batuuji

ngaldo, sabu lajal mum buringal juutnde yawtataa lebbi jeegom. Yimbe fof noon hakkillaaji mum en inani keedti toon, hakkunde goongdinbe maa goomu nguu wad golle laabtude, e sikkitiibe mbaawka goomu nguu ebe ngoongdinaani dum fof.

Jooni kadi, e balde battindiide he golle goomu losko nguu, gardiido dental UPR noon huccitinii kadi dabbbaande hesere, ina yiyooyoo yo suudu sardi yamir goomu nguu, yo beydane tobbé didi e golle mum. Heen tobbere yowitii ko e gede baawde siforeede "no ustude huunde he wertaango Ndenndaandi" ndii, sibu wiyaama goomu nguu hebii ko ina seedtoo wonde gardinoodo leydi ndii yettiino feere rokkude laamdo leydi Katar duunde wiyyeteende Tiidra. Tobbere wedde ndee faati ko he gede baawde siforeede jaabbugol sariya kabtotoodo borjingol jawdi leydi. Suudu nduu jaibii ndeen daabbbaande, yo tobbé dee njantu he golle goomu nguu. Mudda gartirgol golle dee noon waylo-taako, ko alaa e sago lajal lebbi jeegom ngal hormee.

Fooyre Bamtaare

Goomu Losko to Parlamaa, ngam holi duum ?

Goomuuji cosaadi to parlamaa ina limitini, fawaade e mijo yidde hoybinde golle suudu nduu. Ko he nder duum ebbaande Goomu losko to parlamaa too fudaa gila he jalol mum oktoobaru 2019, tawi ko he mijo won he lann-daaji luulndo gondi toon, haa nii e won lanndaaji keewal laamu. Baawo daal-daalnugol teskinngol, Suudu sardi (Jakkaa ngenndi, parlamaa), dañii kam sosde nguudoo goomu.

Holi ko woni goomu losko to parlamaa

Goomuuji losko parlamaaji peeñii ko adii tippule demokaraasije, kono di beydiima semmbe e huunideede no feewi he sahaa nde yidaa tabitingol kam e poodanaagol laamuji potal, laamuji goonga. Di paggitima kadi jimme no feewi e kuutoragol semmbeeji dewrooji he parlamaa (régime parlementaire), mbele wonde njogitaari tiimoori cofte golle downgu laamu. Goomu nguu renndini ko won depitiji suudu nduu, hono no diya goomuuji nii tan, so seertii e majji ko sabu tan ko woni fayndaare maggu koo.

Holi ko woni fayndaare mum

He kala sahaa ngenndije ina ndaña cadeele dowrone, jotondirooje e yiyo-loofe golle laamuji. Ko yawti koo, ko wayi no leydi Farayse, haa teenji noon he lefol mum laamu Ndenndaandi Joyabiri (5e République), goomuuji losko to parlamaa ndañii darnde seedtinnde, haa di nanngiraa no kabtordi kala borjingol he sifaa baawdo wonde.

Hannde, goomuuji njogitaari moolanaandi moolee mbele loskirde, humpitde, fulnitde kala ko suudi-noo ko laabaani, e jogaade hattan waawde ñañinde kettande mum loskaade dee, de dañii, ummoraade e be noddi bee; kono ko teenji noon, goomuuji dii ina njogii mbaawka horde golle yimbe dowoobe gollirde leydi e do tooweendi majje waawi yettaade kala.

Mbaawka mum

He nder leydi Muritani, yamiroore 92.03, ñalnde 18 feebiriye 1992, he no wiyyi Porofeseer Loh Gurmo Abdul, goomu nguu ina waawi noddude kala mo yidi, e nde yidi, mbele hedfaade dum. Kono he wiyyde

makko haa jooni, yamiroore ndee alaa fof ko haali e ko goomu nguu waawi fawde e dow oon caliido arde. Ndeko noon, hay gooto waawa waawnude Muhammed wul Abdel Asiis (hooreeo leydi jaltudo oo), tuma nde salii nootaade goomu nguu, ñalnde alkamisa 09 Sulyee 2020, hay sinno kadi, eden nganndi ko kanko tigi tafani hoore makko ngaal labangal tookangal. Kono yo laabtu, doo kam he leydi Muritani, goomu losko waawaa ñaawde, waawaa fawde hay kuugal gootal, waawi tan ko hedaade, loskude, humpitde renndo ko yowitii he jiilgol ngalu leydi, e ko nanndi heen.

He nder hitaande 2008, enen kala eden ciftora sahaa nde leydi Muritani naati doo he fekkuru sadtundu ndu hono mum, he oon sifaa, meedaa wuureede. Nde fedde folliyankoobe yidi filtinde laamdo leydi Siidi Wul Sheek Abdallaahi, do yahano artanoo fof, Seneraal Asiis tuumi dum ko cukñaagu naange hoore kellar, fenaande fiyma-joofdo.

Be pawi joom-suudu mum Khattu mintu Bukhaari, wonde ina forli jawdi leydi he ballal jaagorde laamu dee he oon sahaa. Ina woodi walla alaa, Allah anndi, wonaa toon tiindi-den. Ko waawi heen wonde fof kam, haadaani doon, Seneraal Asiis waatii, wiyyi ko maa tan Khattu nootoo goomu losko suudu Senaa, he gardagagal Bah Mammadu lollirdo Bah Mbaare, yo yurmeende Allah won he makko.

Ciftinen, hay kanko Bah Mbaare, hooreejo suudu Senaa he oon sahaa, ko Loh Gurmo Kadi e hoore mum, wonnoo diisneteedo makko, awokaa makko. Duum fof dey yonaani, Gurmo urmi dow, urmi les, holliti mo kuule doosde leydi ndii mbaawnaani mo jabde, kono Pulaar wiyyi "daaseteedo subotaako do rewata". Folliyankoobe bee duurnii diin mijooji, mbiicci kala ko uurtata di ladde, Senaa sejanaa labangal, ndeke no cayaadi ladde, be duurtotonoo tan ko gannginorde laamu Siidi ndee.

Sidi wiidi, Mbaare horii he sahre, Aduna fof ina ndaara. Folliyankoobe he gardagol Asiis sisi, Khattu waawnaa ari, nootii goomu, awokaa makko (Loh Gurmo Abdul), wasiyii mo yo o fiy sappo e tati he hunuko makko, o wiya o haalaani haa butufal, kuulal waawnaani mo haalde. He nder yeewtere men e Meeteer

Gurmo (to Golal.media), o hollitii en, dee golle fof ndaddii ko he dow feenaande futtinnde gite, nde fawaaki hay dow doosgal leydi gootal. Kono ndeke, ko neddo ina tunnga fof, yo won jam tan. Hannde noon, ko kanko tigi noddaa, o wiyyi loppet o araani, kono ittataa omo jogii hakke salaade, heddii ko badte tooke mum.

Badte mum calogol Asiis nootaade

Ko wayi no Farayse, caliido nootaade ina fawee alamaan 7 500 oroo kadi sokee ko famdi fof duubi didi kasoo. Doo he leydi Muritani noon, alaa e fof kuulal nanndungal e duum, kono salaade nootaade ndee ina jogii no yiyyraa. So tawii a suudaani hay dara, ko had maa nootaade ? Mbele wonaa aan wiynoo ko goonga tan leerde lañ, njiddaa ? Duum kay wadde ada waawnoo subaade wadfande duum nii hoore maa ?

Jooni kam, goomu nguu jogii tan ko artirde golle, wada ciimti mum. Kono ahaa noon, hono no wiyyi fannuyankoobe ñaawooje bee, ko fuddaa naneede he jaagorde makko e gollo-diibie badinoobe mo, haala kaa ina uurti janfa toowka feewde e ngenndi ndii. Ko wayi no dokkal hettere leydi (duunde to saraaji Banndargiin) e ko wonaa duum tan nih. Ndeen duunde o rokki kanko tan e jubbol makko Emiir Khalif Assaanii, mo leydi Kataar. Ndeen noon, ciimti dii ina poti yettaade Ñaawirdu Toowndu (Haute Cour de Justice), ko adii ko ina baaya Ñaawirdu Haadtirdu (Cour Supreme). So yettiima toon noon, noddado fof ko alaa-he-sago nootoo, so omo welaa, so omo mettaa. Etee, ko o tuumaa koo so laatiima, doosde doftaama, en njiyaani ko hadata mo hurtaafe niiburu.

Heddo noon, Ñaawirdu Toowndu nduu fotnoo soseede ko ñalnde altine 13 sulyee 2020 he jodnde depiteeji toon to Jakkaa ngenndijo oo, mbele timmitinde golle bayde hono nih. Kono ndeen jodnde fabbitaama, ko yeeso nde foti tabitinde duum. Ko waawii heen wonde fof, won he lanndaaji luulndo dii kadi conkii, kollitii duum ko he yo'e tan yidde fuuy nude e daaynude golle, mbele hakkillaaji puuyna ummannde feewnde e Asiis ndee. Suudu nduu dallinorii ko cadeele karallaagal e kebagol hadi jodnde ndee joodeede. Haa yeeso ko laawol.

Baobo-Loonde

Fooyre Bamtaare Hooreejo caaktugol

Bookara Aamadu Bah
bokarba@gmail.com

Winndoobe :

Aamadu Malal Gey
Muhammadu Faalil Sih
Njaay Saydu Aamadu
Jibril Muusaa Joop
Malal Sammba Gise
Gelaajo
Muttaar Bah

Njaru : 20 MRU... 500 FCFA...
\$ 1.50... € 1

Lowre enternet : pulaar.org
limeel :
Fooyrebamtaare@gmail.com

Goomu losko suudu sardi: Ko addi ko arataano ?

Ko dūm foodti hakkillaaji yimbe heewbe e oodoo dumunna: Goomu ngu suudu sardiyeji derni ngam loskude borjingol jawdi teskangol e duubi sappo di Abdul Ajiju (A.A.) ardi leydi ndii. Dum ina addana en wiye hol ko addi ko arataano, ma a taw eden mbaawi jaabaade tan ko « yiye ko yiyyataano » sabu ko ngol go'o yiyyaa he Muritani laaminoodo leydi ina yiyyaa yoar he yeeso dipiteeji, dallina jiilgol mum jawdi leydi ndi halfinanco.

Ina wiyyee noon « ko maayi e raddo fof ko jaawngal defii » sabu dūm fuddorii ko won pelle luulndo (UFP, RFD e UNAD), cagal nde Abdul Ajiju ummii e laamu, dabirnoo guwarnama keso oo nde loskata won e cende faggudu leydi (SNIM, SOMELEC, leydi kodki walla ndema ekn....) sabu dūm teskeede ko wadaa he nder deen cende he laamu A.A. meedaaka yiyyede. E oon sahaa kam teskaa ko gowornama oo nofli ndeen dabbaande, kono pelle politigi dee ne njebilaaki sabu dee ndewroyi ko he goomu maabbe mo be cosi nder Suudu sardiyeji, Alla walli be, be njabni gomuji politigi gondi toon kala (hay UPR) mijo ngoo sabu so wonaano dūm mijo ngoo heboraano siyde.

Dum noon firti ko gollal ngal dabbi dūm ko Suudu sardiyeji leydi ndii sabu ndu wonde « ndeennaandu Doosgal leydi ndii, tammbi ngal Dowla oo, gaddingal jiilgol dewondirngol, pooccingol doole mbaawkaaji ndenndaandi, heen bannge, e ndimaagu ngenndi e kisal keeri leydi, bannge keddiido oo, no kuulal 24 wiyyiri nii ».

Ko ina abboo e 200 naamnal omo fotnoo naamneede dūm, ko gasataano haye nederjolle limtilimitinde kono njoo-foto-den heen tan ko seeda ko buri himmude.

Ko adii fof, o udditanama naamnal jowiingal e leydeele kodki e ndema ko wayi no dokkigol, e nder won deen boowe he nder leede : nanondiral bad-dangal e sosiyetee biyeteedo ENNAJAH ngam maha boodal laade diwoojie kesal, kañum heedtira e jeyal leydi do boodal laade diwoojie fooyngal ngal darii doo, jiidaani e njeeygu dude ndenndaandi, tay're e dudal polis e nokku sete duusooso hooreejo leydi jiidaani e Estad olympik ekn... ko nganndu-daa ko jeyi ndenndaandi « fotaani yeeyeede walla lubeede gaagaa sariya ittaani dūm e jeyi ndenndaandi » : be njokkii naamnal jowiingal he leydeele dokkiraade to nokkuuji dowri yero daande maayo tawi rokkaa dūm ko julankoobe remoobee tawi ko arani e walla sosiyeteeji inde boje ko ina tolnoo e ujunaaje ujunaaje hektaa-ruuji... diin besnguuji ndukii dūm e oo sahaa.

Naamnal jowiingal he besngu A.A. sabu won kaayitaaji mbada e juude goomu ngu kollitooji kaalis keewdo soodiraama jawdi leelindi tawi ko jawdi burtundi ndi tolnaaki he ko anndaa e jogogal maabbe, yanti heen won e maabbe duubii mum en njettaaki do poti jogaade jawdi potndi nii. Inde dokkiraade dee kala (6) njoofti ko he innde makko, dido rewbe e dido worbe (bibbe makko) joyabo oo ko jom suudu makko, keddiido oo ko esiiiko. Etee ko feeñi heen ko be kabraa koo, wonaani hay cebbitel ko woodi koo.

Jotondiral besngu makko e fiyakuji dowla ina feeñi e nder golle SOMELEC, e nder kabaruji kebaadi e Kalifo jogiido ko feewti e kubbam e gardinoodo SOMELEC, ina feeñi toon wonde ko biyiiko haaldeteno he gollondirteebe e deen gefe, jawdi potndi waafede heen ekn... ko dūm wadi

naamnal Goomu nguu feewde he A.A. ko mbele oodoo kam, ko wadatnoo koo ummorii ko e maa?

Cosgoi sosiyeteeji so tawii won gollal ummamaa, di pusee so haaju oo timmii ko huunde woynde goomu nguu, yero sosiyetee biyeteedo ANADER kalfinanoodo yodarnu potooje kubbooji mbeddaaji tawa kuutortoo ko naange, sosiyetee cosaado noowamburu 2010, fusaa marsa 2013, etee deen golle mbadanoo ko he njimaandi (BASEP) tawi SOMELEC ina doon (tawii nii won ko dūm nafatnnoo). Diidoon potooji mooftanoo ko he mangasinaaji BASEP ko ina tolnoo e ujunnaaje ujunnaaje, ko heddinoo heen koo annaakado naati. Goomu nguu ina sokluno heen jaabawol A.A.

Ina jeyaa kadi e ko buri wonde kaawis ko fedde sosaande ina wiyyee « Fondation SNIM » tawi liggortoo ko jawdi SNIM, etee ina rokke golle de ndewaani sariya jubbindo « nanondire gollantoote ndenndaandi » (marchés publics) kono liggortoo tan ko rokkudeen golle moyidan. He nder 102 golle dokkiraade, heen 96 tottaa ko yidanaabe. Teskaa he nder dūm ko golle jowiide e mahaandi ndenndaandi (gordonjaaji, birooji laamu ekn...), ko yowitii e nguura maa jaabnde jawdi ekn, fof tottaa ko sosiyeteeji jibinaadi tan hanki, maa wonii ko koreej hooreejo leydi njeyi di, walla be o resndi jawdi yo liggano mo. Goomu nguu ina naamnii mo hol sabaabu dūm doon, etee ko huunde he haala makko nde o halnoo sabu o wiyyino « deen peeje ko laabi njeenaari e dirtingol jawdi laamu ».

E fannu godfo oo, ebe naamnii A.A. hol ko saabii ina halfina sosiyeteeji biyeteedi SONIMEX e ENER golle de njeyanooka e golle mum en haa ko edum saaboo jangol majji (faillite)... Naamnal battin-

diingal ngal be kuccinnoo he makko ko yidde annude hol ko hadi mo yobde faktiraaji makko ndiyam e kuuraa wonande galileeji di o jeyani hoore makko, kañum e sosiyeteeji makko (kaalis mum hiisetee ko miliyonjaaji).

E rabbidde haala, wiyye ina naamnidoo A.A. jawdi ndi dirtini he nder duufi sappo di laamii dii, wayi ko no « dawrude weccude geey », kono tan kadi, ngann-don ko goomu subtii e naamne kala fawii ko e jiindirale e Mawbe hilifaabe tato (Peremiyee ministere en) di o ardinnoo gowornamaaji makko, jiidaani e hilifaabe kam e ardinanoobe (direkteeruji) himmube kalfinanoodi golle maantinde. Kambe fof be njaabti he nder losko be loskaa ngoo, ko kala « ko be mbadnoo heen, ko he dow yamiroore A.A. »

Ko ñalnde jeenay nduudoo lewru mee Goomu nguu fotnoo joododaade he makko, naamnoo mo ko feewti he ko o takkaa koo, kono o jaabaani nootaade noddango ngoo, heddanii Goomu nguu ko yettinoyde Suudu Sardijji leydi ndii njoodotongu ñalnde 27 lewru nduu pillitol mum loowngol njeñtudi losko ngo. Ko caggal dūm Suudu Sardijji foti sakkude feere no jokkiri haala kaa, maa wonii yettina dūm sariya, ndeen noon dūm dabbi ko sosde Naawirde Toownde taynde hattan ñaawde Hooreebe leydi so tawii kay ko tuumaa koo tolinaa ko he « jamfa dowrowo ». Ndeen noon, soo noddaama, o arat walla o addoyee. So wonaa dūm, haala kaa usree, darnde A.A. e oo sahaa hooliri ko o faayaani, dūm firti ma a taw o yidi hollirde ko « kala ko wari haako maayda heen ». Beeli njowii ko he Chaswaani !

Maamuudu Haaruuna Joop

Naamne 5 ngam paamen kewkewe Mali

So en njidii faamde ko addani Mali hubbude kadi caggal warngooji añañamaagu (feewde e Fulbe e Haabe e Tuwareg en), eden mberloo naamne joy, eto-denzaabtaade de, mbele kumpito-den dee kewkewe de Malinaabe ngaadorii. Yedditii naamnoo Muusaa Tarawore, e Aamadu Tumaani Tuure, e Jonkunnda Tarawore.

Naamnal 1 : Ko addani dii jayli hubbude ?

IBK adii fiileede hooreejo leydi ko he hitaande 2013, o fiiltaa kadi he 2018. Ko doon o fuddii yiyyde yeeso makko yeddiitiibe piilngal battanal ngal, sabu nguyakaaji. Teenti noon caggal piilngal terde Jakkaa Ngenndijjo maabbe neder lebbi Mbooy (mars) e Seedto (abrii) 6ennudi dii. Mbundibundi neder COVID-19 ... Ko adii nde piilngal joofata tawi gooto he jattiniibe neder luulndo dawrugol, woni Sumayla Siiseh bif-taama neder takke sebbitiibe. Teskaama kadi heewbe e yubbinunoobe piilngal ngal kam enne ndiftaama, won heen niñ sebbitiibe mbarii dūm en; beto filoobe bee alaa no foti so yerondiraama he limoore besngu fotbe « wootde ». Naawoofe Suudu Doosde (Conseil Constitutionnel) wadti heen kadi ustude be ngondaano e IBK, ko ina tolnoo e yimbe capande-tato mbadtaa he sennoo IBK. Luulndiibe ustaa, IBK beydanna. Haftaare neebataa. Nder lewru Duujal (mai), saliibe IBK ndenni mbaadi maalde, catii Almaami kormaado jabanaado, oon woni Imaam Mahmuud Dikko. Be kawri yo

be pottu neder mbeddaaji Bamako ñalnde 5 Korse (mars), be inniri dillere maabbe M5-RFP (Dillere 5 - Dental Dooe Ngenndiyankooje). Be dabbi yo Jakkaa Ngenndijjo (Suudu sardi) firte, laamu cabborgu toddee, tawa ko kambe cubii mawdo Jaagorde, yo terde jeenay Naawirdu Doosde lomtinire wodbe, ngati ko be jinn-ganoobe IBK e wondiibe mum.

Naldii didi gadani seppo tabbe njoli ko 5 e 19 Korse (suwee). Dara kewaani so wonaa jam. Jeewte pudiib hakkunde maabbe e IBK. Kono ñalnde 8 suliye, IBK yaltini haalannde neder telewison. O hesditiini hoolaare makko he Gardiido Jaagorde, Buubu Siiseh ; o salii noon yaabande firtude Jakkaa Ngenndijjo ngati e wiyye makko dūm " bëlsintu fiilanooobe bëe jondemum en de kaandi ".

He aljumaa 10 suliye, M5-RFP y'elliti daande mum dow, wiyyi loppet. Be noddi besngu Mali nde hollira geddere mum kala golle neder denndaangal wertaango Mali. Do Bamako doo, seppooji bamti kadi, seppoobe naati neder galleji ceedanteji laamu. Kono soofaaji njani e maabbe kolli be ndoolndoolaagu. Lowre geese wiyyeteende Maliweb winndi, jeertini, haawaa piggal ngal seppoobe bee piyaa ngal : "dara hol-litaani ndee bonanne fawaande he seppoobe ».

Naamnal 2 : Holi no ndee dillere luulndiinde jibiniraa ?

Ine teskini gila ko booyi besngu Malinaabe weltaaki. He tuma subngooji

terde Jakkaa Ngenndijjo, sebbitiirii, « diftagol luulndiido Sumayla Siiseh, kam e nguya-kaaji teskaadi neder majji... dum hebbitii keewngal ». Besngu Mali muñtorii hankadi, caru e iiñturu ina pawondiri haal keewi.

Mettere fennidiima neder Malinaabe gila gaañande 2012. « Mali wuuri ko he mbaasaagu ndeenka, iiñturu to renndo burtunde » : feccere he leydi Mali wonaa he njimaandi laamu Mali, sebbitiibe e « jihaadiyankoobe » ina pelbondira, goodal laamu Farayse saltaama, pelbondire leñameebe beydiima heewde. Sagataabe njyaani kuccam moyam nguurndam mum en. Dirtinoobe ngalu laamu mbeejaabe (hoore maabbe ko Karim Keyitaa, biyi IBK) ; jannginoobe naati geddere golle ko ina wona jooni lebbi jeedidi, ngam beydanee-de joñdele mum en ... Doggol cafeelee ngol ina juuti haal burti haaddana wid-toobe dawrugol wiyye « besngu Mali muñtorii hankadi ».

So kaa ngonka mettuka yeewtaama, aka hollira juggere dawriyankoobe e hono no widtiyanke Beremaa Eli Dikko wiyyi nii. Nde wonnoo Malinaabe kaabanii bëe dawriyankoobe « fenoobe wujjoobe ngalu ñalnde kala », be ndefti neddo diiniyanke, baawdo ardaade be, kattando jattinaare huccita he laamu soodaabe wujjoobe. Beremaa Eli Dikko bamti daande wiyyi : « Malinaabe ngoongdinji hankadi dawriyankoobe fof ko gootum. Ndeke, bayri be njuggii, alaa ko heddinii be so wonaa rewde he ceernaajo baydo no Imaam Mahmuud Dikko ngam roondo cafeelee maabbe ».

Naamnal 3 : Holi jeyaabe he ndee tallalde luulndo ?

Hay sinno Imaam Mahmuud Dikko ko neddojidaado jaakoraado, M5-RFP kañum ko « ngolwa ka koye jeedidi ». Kanko Bereema Eli Dikko o seedtii o wiyyi : « M5-RFP ko dillere jilik-mbaay-mbaay moof-tunde yimbe be njiiidaa faandaare. Ina heen yimbe renndo « siwil », ina heen dawriyankoobe, ina heen kadi be ngalaa too ngalaa gaa ». Eden ciftina ina tawee he M5-RFP terde heerto wiyyeteengo FSD (Front pour la sauvegarde de la démocratie/ Maalde ngam

danndude demokaraasi). Ina tawtoraa kadi fedde yidbe Imaam Mahmud Dikko (CMAS), EMK (Espoir Mali Kura/Yaakaare Mali Mawng) mo Sheex Umaar Sisoko (fannianke « sinemaa », meedii wonde Jaggal laamu), ceedtoraado laataade neddo « nananke ».

Hay sinno Imaam Mahmud Dikko ko ceernaajo dowludo ardi dille M5-RFP, dum addantaa dillere ndee siforeede ko diiniyanke. Wodbe, teeldube anndaabe darjube, ina tawee he dillere ndee. Kambe fof be cuurtii cafe IBK. Kono so dille bayde niñ seertude ciiri indentii, alaa-e-sago de ceerta mijooji e darnde. Dum addani jaayndiyanke biyeteedo Caroline Roussy wiyye : « Darnde Imaam Mahmud Dikko heen sahaaji wayi ko no « ndiyam laana » niñ ; omo seerti he rewde he makko naamnotodo yo IBK jippo gannginorde laamu, kanko o meedaa noon wiyye ». Kadi, doon do woni heen dabbaati nde jakkaa Ngenndijjo firtatee, wodbe miya duumtan yonataa. Nde wonnoo Imaam Mahmud Dikko yidaa roondaade lefol dawrugol, dum jibini mijooji ceertudi ban-yoo-ban ».

Eden teskoo kadi Imaam Mahmud Dikko ina jogii won ngaal jontondiral e IBK. He hitaande 2013, o wallii mo e fiilngoo hoorayaagal, kono he 2018 o heedanaani mo, o wallaani kadi hay gooto godfo.

Naamnal 4 : Holi Fayndaare Imaam Mahmuud Dikko ?

He fawaade e haala makko, Imaam Dikko wiyya sahaa kala ko o dabbaani lefol laamu. Kono konngol makko ina teddi he yimbe, omo hiisaan sanne. Ko dum tagi nde ardiibe M5-RFP njaggetee ndee, yimbe uddi saraaji galle makko, kadi « poliseefie » yettaade mo. Duum ittataa o seerataa he noddude deeyere. O wiyya yimbe hoto mbonnu gede denndaade e de yimbe hee-riibe. Kono eden nganndi weebantaam rewnude seppoobe bee fof he laawol e deeyere nde wonnoo ina heewi loowte. Maa dum tiidtin noon yidde e korsa yimbe njogii he makko, gila e luulndiibe haal hebi wondube e laamu.

No Imaam Mahmud Dikko suppitorii

Istuwaar jurminiido mo Senegaalnaabe heewbe nganndaa : Mustafa Loh, enndunoodo warde Senngoor

Istuwaar jurminiido mo Senegaalnaabe heewbe nganndaa : Mustafa Loh, mo daande mum sod-ditaa sabu « enndii warde » Persidaa Seengoor

Haa ko booyaani koo (2004), kuugal warngo ina woodnou to Senegaal. Won ko kewnoor he laamu Seengoor, uurtojum politik : enndugol warde Leyopool Sedaar Seengoor. Mustafa Loh, oon enndunoodo yoobaade balde persidaa gadano Senegaal, daande mum sodditaama. Kanko fof noon e wulnoode duum, haa nde o hucciti e fotnoobe warde mo bee.

Enndugol warde Loyopool Sedaar Seengoor

Ko ñalnde 22 marse 1967, ñalnde juulde taaske wonnou. Juulal ngal wañhoo ko he boowal jumaa Ndakaaru mawka kaa. Hoohoobe toowbe laamu Senegaal kam e joodaniibe leyde godde pontanaa ganjinorde (Tiribin). Nde silminaa, Seengoor tellii he ganjinorde hee ina ndaara jolde he oto mum buumtaado. Gorko gooto diirani mo, ine tami pistolee. O ñoyyi e rawaandu hee. E wiye won diin ceedtaali, hono di Abdul Biraan Wan, gonnodo cukko gardiido kowal (kabine) Seengoor jangtii dii : « yimbe nanii kilikaaji didi, kono piyande dee mocc. Gulaali ngulli he mbeefegu yimbe mugaangu hee. Gorko oo hirbaa doon e doon, werlaa neder oto, nawaa Komisariaya Mawdo ». Holi kanko ? O wiyeetee ko Mustafa Loh, o jeyaa ko he galle mawdo seernaabe, ko o dendum yarham mum Seek Tijjaan Sih al Maktuum, ceerno mawdo mo Seengoor dummbunoo.

Kuugal ngal

Losko udditaa ngam anndude mbele

oo suka, baado nii « suusde », mbele wonaa jobaado yo war persidaa Seengoor. Ñaawoore ummanaa. He nder heen hoohoobe heewbe tuu-maabewondude e Mustafa Loh, yalli ko goonga yalli wonaa goonga, nanngaa. Ko naamnal gootal yimbe laamu bee naamnittonoo « Hol mo Mustafa gol-lantoo haa ko ine etoo warde persidaa Seengoor ? » Kono yimbe bee he kuubal, wonnou ngo'a mum en : « mbele Mustafa Loh ina yidnoo tigi-rigi warde Seengoor ? » Nde o hucciti he ñaawoobe ndee jaabiima ngo'a didmo kaa. O wiyo yeeso ñaawoobe bee, yeeso hoohoobe laamu nguu e besngu nguu : « Alaa ! ». O fawti heen : « wonaano he anniya am warde Seengoor. Mido humpitii no feewi fetel. Njidhoo-mi tan ko anndinde mo, kanko fof e jogaade ndinkaaji deenooji, yimbe ine mbaawi yettaade mo so mbelaama ». E wiye kadi Abdul Biraan Wan, « alaa fof ko ine hollita e jikku makko nde o woni kasoo ndee, wonde o woorii laawol ». Ngam dallinde ko o haali koo, kanko cukko howo Seengoor ñati e hollitde wonde « o nimsaani, o sunaaki ». Kono wonande Seengoor, gede dee ine laabti, sibu « badoowo politik jogotaako bernde mboomri ». Duum addani Seengoor salaade yaafaade Mustafa Loh, ardiibe diine bee fof e foodondirde e makko e duum e oon sahaa. Mustafa Loh ñaawaa ñaawoore etiido warde Hooreejo Senegaal.

Warngo

Ewiye Abdul Baylaa kadi, ñalnde 15 suwee 1967, nde Mustafa Loh addaa yeeso fotbe fellude dum bee, o holli-tii cuusal mawngal e teey're nde woowaaka. Caggal nde o juuli darde didi, o hucciti he gooto e ñaawoobe bee, o wiyo dum : « mi anndaa fof ko tawoy-

taa aan, kono miin kam maa mi maayru bernde deey'nde, cahodindo ». Caggal nde o fellaa, yimbe mbadti wiye : « man daal lii ! Xale bu tuuti bii ! Nga ni ko täyy ! Mu ni képp; dama ci sax pëer (tiit) » (quelle affaire ! Un tout jeune ! Tu lui fais pan et il tombe. J'en ai vraiment peur).

Haala Leyopool Sedaar Seengoor e Radio France Internationale

Caggal nde Mustafa Loh waraa, Persidaa Seengoor saaktii sirluuji mawdi. Kanko oo Hooreejo leydi gadano Ndenndaandi Senegaal dimo, yuppi ko wonnou e bernde mum : « Balde tati mbaalat-mi ko hoydude koydi kulbiniidi. Wonaa ñaawoore to bannge Alla ndee. Ko Alla tan woni ñaawooso. Kono ñaawoore warngo ko haa wona winndanne wonande renndo Senegaal wostaango, seertungo he aadaaji renndo aadeewo baleebé Afrik, ngo yettaaki kadi pinal renndo Orop walla Amerik. Mi teentini booragol pinal ngol. Ine anndaa wonde, wonande sosialist en demokaraat Afriksaabe en, walla nii to Marx-Lenineabe en, be nganndaa fotde 90% e mum en ko goongdinbe, fiñnde mum en, goongdingol mum buri dewal mum. Wadi noon ko Halifaabe dewal bee, almameebe bee, walla pereteruuji dii buri dowlinde ko fiñnde ndee ».

Gila ñalnde 15 suwee 1967, Mustafa nana leili he cehejuulbe « les abattoirs de Soumbédioune ». Yo Alla moy'yu he makko.

Yoogaa ko he dakarposte.com
Fulo Bookara Aamadu Bah

Naamne 5 ngam paamen kewkewe Mali

nder dingiral dawrugol Mali nii, maa addu mbayliigaagi tesketedi hakkunde sippireebe he ndiin Mbaydi. « Do hare ndee joofayta fof, gasataa o waasa taw-toreede ngartam mum, so moy'am so mbondam ». Ina gasa dum uddita damal haa konu Farayse Barkaan daña no yaltiri he ndee wolde. Omo waawi dañde fartanje yeewtidde e sebbitiibe Jihaadiyankoobe ngati ebe njogii he makko hoolaare. Fulbe bee ne ko noon ngati ko he leñl mum en ojeyaa. Imaam Mahmood Dikko ko dawriyanke tigi, keewdo hakkille. Omo hattani dañde dey'ere to Jihaadiyankoobe e to Fulbe sebbitiibe. Kono omo waawi kadi riiwde Barkaan yalta Mali, o nodda Riisnaabe

maa Siinnaabe lomtoo doon. O wayataa ndeen ko no Kumeyni wadnou nde riwata Shah mo liraan. Duum noon wonata ko gacce Farayse e doolal mum Barkaan, juggere dawrugol Farayse nde Mali. Haabñoto e mabbe, kono maa be ndañ no ñe njaltiri he koo mbooko wontango be taata-mor-mor.

Naamnal 5 : Holi IBK e yimbe mum njiyri dum fof?

Jaabawol ngal naamnal battanal noddi ko IBK e taariibe mo fof, gila he keerte dawrugol haa hebii teeldubé, nder Mali e boowal mum. He jonte gadane dillere ndee, Gardiido Jaagorde, Buubu Siiseh,

wiyo « Miin e Hooreejo leydi, amin udditanii senngooji fof. He ko buri yaawde maa min lelnu tenje jaagorde nder uditaare ngam ñawndude kadooe gonde yeeso men ». Ko adii duum, IBK e hoore mum haalii hono kaan haala, o wadti heen omo hebii yeewtaade jamirooje Ñaawirde Doosde he ko yowiitii he subñgooji bennude dee. Kono luulndo ngoo jaabaani duum, ngati abe tuumi mo faalkisaade ngoy'aaji mabbe, haa arti noon he firtude Jakkaa Ngenndijo, mo terde mum iwaana do laabi.

Nde nulaabe CEDEAO ngari Mali, be ñaagii IBK nde yaabanta fudditaade subñgooji nder tunnduuji do dilaabtaano. Ko ndeen IBK wiyo ina hebii he « firtude Ñaawirde Doosde ». O wadti heen « ...maa duum addan en doon he yontere subanaade Ñaawirde Doosde terde kese mbele abe ñawnda celi tes-kaadi nder subñgooji dii ».

He tonngol, eden mbiya damal dey'ere nder Mali mo IBK, suwaa tawo yiyeede. Alaa tawo ko laabti he kaa ngonka niibbe, ngati « alaa tawo damal delñi ». Gardiido Jagge hebtinaaka, Hooreejo leydi jaabaaka, pewje cakkitaade teskaaka, Ñaawirde Doosde yidaaka, alaa kay ko haali Jakkaa Ngenndijo. Yubbo jagge udditiingo ina haalee. Kono so duum tabitinaama, holi wonoobe jagge teentude toppittoode ko wayi no Gede Nderndere, Ndeenka Leydi, Gede Boowalijje, Faggudu, ekn ? Ndesanen booyi sabi ko woni yeeso dadaani gite he kaa ngonka nder Ndenndaani Mali, ngonka deddiika under jiyle goorndirde.

Aamadu Malal Gey

KAALDEN GOONGA

So kodde nanndi e caakri, cuwa koddo tawo. Ko noon ne, so ñiiri faaydaama e gosi, ñiiraaki tawo. Dee gede didi fof kolli koko gollaa koo yonaani, yo liggey beyde. Ene gasa tawa ko hono kaa ngonka addunoo konngol «gosoraado seerataa e laawde», sabu hay so ngosiindi wonaa gosi ne, so gaskinoowo ñanaa joodiima fawanaama ataaye, hade tatabol yareede tawata ko anndinii en ko di njiidi. So haala ñawii noon, yo nande cellu, walla kaaldo safra ka mum haa haaloo, haa nanoo, haa faamoo, haa wela janjitaade.

Hannde kadi ngartaten ko e WhatsApp, potnoodo wonde fartanje kumpitondiral, jannginondiral, jokkorgal ngam laatoo endam tiidtinirgal. Sabu mbiyatno-den ko demngal men ene dawaa e rajooji e teleej, haa e jaayde binndaade, sabu dee jaaynirde burde waawde huutoraade demde godde, de en ngañaani, tee en ngañaanaani joom mum en moy'ere. Kono so en ndurnii mijooji, maa en taw, hay so won ko WhatsApp walliti e oon fannu ne, ellee kadi won ko fuddii bonnude, walla mi wiya, bonnande en.

Ko goonga, WhatsApp hollondiriraama jiydube majjondirnoobe, humpitiraama humpanoobe, jannginiraama majjunoobe, yeewtiraama yeewanoobe, kono kadi aybini-raama suurinoobe, seerndiraama rentunoobe, tay'i ende jokkondirnoode, niibini-raama hakkillaaji humambinnebe, fuuybe, mawnikiniibe.

Nde mbiy-den enen fof ko en fulbe, WhatsApp fotnoo ko huutoreede kuutoragol moy'ol mbele duum ñeydoo tabitde, e mbele kadi dental men jiileteengal ngal ene ñeydoo woodde. Kono ellee, WhatsApp ruttini en ko caggal, faade hanki, tawi ko bannge mo feewaani oo. Sabu ene moy'yi kadi nuun-de, ciftoren, paamen, wonaa hanki men fof moy'yi kono kadi wonaa finaa tawaa men fof soofi. Hanki, ñamakala en mantiratnoo pullo ko « diddoowo pullo banndum haa naatna dum e ngaska yeendum ».

En pelaani be, sabu ene waawi tawa ko doon hakkilantaagal taaniraabe men tolninoo. Woni ko felnii noon, ko hannde, nde pine kabata, gootal fof ene yiilo rentinde besngu mum mbele daña doole, jogoo kattande modde keddiide dee, haa jooni eden keddiie wiyde « oo ko Pullo biradom, oya ko pullo haako ». Dee tay'e didi, tay're heen fof kadi ruttii wadti hoyre mum yele-yele, yelo heen fof wiya ko kanum buri rimdude e keddiide dee. Tawde noon ko biibbe yumma tan mbaawi haaldude cukuñaagu yummum en wonta jam, ene moy'yi yeewto-den ko ngn den e dow mum koo.

Ngadoro-den naamnaade ngal naamnal garowal, walla dee naamne garooje :

- Holi ko woni Pullo?
- Holi potdo wiyeede Pullo?
- holi no Pullo foti jaggirde Pullo?
- ekn...

Baydo no am fof kam, so dee naamne naamnaama, foti ko joñaade, sakka noppi ene hedoo, sabu anndube mbiyi ko « kala ko a anndanaa, yo haala maa famdu e mum ». Dum fof e waade noon, mbodo nana kam won e anndube, walla haaliyankoobee ene mbiya « Pullo anndetee ko he yiiyam », wodbe mbiya ko jikku, ene wadi kadi wiyoobe « Pullo sifortee ko demngal mum e Pinal mum », wodbe mbiyi « Pullo, ko kormiido harameiji jeedidi fulbe dii tan ». Ene gasa, so Alla jabii, ngarten e dii harameiji jeedidi, ngam yeewde so tawii edi njahdi e jamaanu hannde oo. Sabu eden nganndi, konngol fof jogii ko sahaa mum, ngonka fof kadi e yonta mum.

Malal Sammba GISE

Laabittingol tagegol Aadama (4)

Njokken winndannde tonngodee 191

Eden njokka nguurndam baaba Aadama (JKM) fawaade e winndiyankooibe adiibe.

Ibliis kufaado oo, kañum ne yaltinaama dental maleykaaji, o wadtaama seydaani godfitinaado yurmeende. E wiye winndiyanke oo, Ibliis, nde yaltinaa aljannaaji, o jippinoyaa ko to leydi Iraak, hedde Basara. Hono Ibnu Abbaas (JKM) wiyi : "nde Ibliis jippii leydi nde o resti hoore makko o boccini boccoode nay, o wadi kala bannge he aduna oo boccoonde". Ko dum wadi alaa do seydaani alaa ejookli winndere ndee, ko e heen denndaangal seydaneeji winndere ndee njalti. Hono biyateedo Mo-Jaahid wiyi : "ibliis resti ko mboddi ndi o naatnoo he nder reedu mum haa naatni mo aljanna ndii", ko ndeen boccoode nay dee boccinaa, deendoon boccoode noon ko mboddi ndi ibliis resi ndi boccini dum en. Ko feewti e Daawus noon, kañum ne mbaadi mum ustaama, refti heen ko jippineede nde yaltinaa aljanna, etee ngal jippinaa ko to leydi Baabilon, dum woni he nder leydi Iraak. Ngooroondi ndii kañum ne ko dum tagi dum looweede tooke, wadi noon ko Ibliis memii ceelseele mayri tuma nde naatata he nder hunuko mayri ndee, haa yettoyii nder reedu mayri, ndi naatoyi dum aljannaaji. Ko dum wadi Geno muumdin mboddi ndii, ndi wadti ladde e ndi yahra reedu. Hono Ibnu Abbaas (JKM) wiyi : "yibgol Aadama e Hawaa e nder aljannaaji ko feccere ñalawma e ñaldi wattannde", dum firti ko ñaldi darga, wadi noon ko edum tolnoo e teemedde joy hitaande e kitaale men jooni dee. E wiye anndube, nde Aadama jippinnaa e dow Leydi, Geno werlii he makko doyngol o daanii, denn-daangal ko wuuri e dow leydi daanii, gila he ndiwrie kulle lakde e kala ko ina foofa daanii. Ko adii duum, o hokkanooka doyngol. Ko nguun ñalngu inniraa "aset" (hoore biir). Nde naange yellitii, Aadama yiyyi naange e koode ina njirloo, dum haawi Aadama sanne, ndeen o feeñanii heen hoodere tan, balndu nduu sumi ngam o anndaa dum no feewi, etee o alaa hay comcol e dow balndu makko, o alaa hay laafa e dow hoore makko, o tinaani tan, haa Jibril (JKM) ari e makko, moccii mo, o moomi hoore ndee, o ñoy'ii indarnde feewde les ngam Aadama ko neddo juutdo, njool. Nde Jibril ñoy'ii hoore feewde les koo, ndeen darnde ndee ustii, nde arti haa

capande tati diraa he diraaji ndeen. Hono biyateedo Kadtaadatu wiyi : "laatiima Aadama, so tawii o islii ndeen ina waawi yarnde moolotti". Haa jooni dee ko kanko haalata, o wiyi : "he nanallaaji, nde yahi haa leebi hoore Aadama njuuti, cegeneeji dii kadi njuuti haa burti, Jibril (JKM) ari e makko, fembbi hoore ndee, mecci cegeneeji dii, asi leydi ubbi, doon fudi tamaroozi. Kogila ndeen be mbadti innirde tamaroozi baaba cawndiido."

Hono Ibnu abbaas (JKM) wiyi : "Aadama (JKM), nde jippii, ñibi he dow leydi duubi teemedde tati, o Bamtaani yeeso makko dow asamaan ngam gacce hakkunde makko e joom makko. Edow duum, ina yahdi e bojji haa do o joodii doo". Be mbiyi : "no ndiyam gondi makko njup-portonoo he leydi, dum wadi waame ngam ndiyam ummidam e bojji makko, ngam juutii ko ina tolnoo e duubii didi" e wiye winndiyanke oo. Refti heen ko ndeen Aadama wullitii to Jibril ngam ñagaade yo ustane nguleeki naange e kolndam dam. Caggal duum, Jibril ari do makko doo, boyani doon yawti fayi to Hawaa, omo jogii njawdi ndi leebi juutdi ngummiindi aljannaaji. Nde o yetti Hawaa, o mecci leebi njawdi ndii, o totti dum Hawaa, o anndini Hawaa hol no mottira leebi dii. Nde o anndi duum, o motti leebi dii, ko Jibril e hoore mum jañngini Hawaa cañu. O sañani Hawaa ko ine boorloo. Caggal duum Jibril (JKM) benni yaabani to Aadama. Nde o yetti, o itti comcol, o totti dum Aadama. Ko doon Aadama fuddii suuraade, kono o haalanaani Aadama ko Hawaa sañi comcol ngol. Caggal duum, Aadama wuliitii Jibril soklaaji mum : o fuddorii ko heege ngam o joodiima duubi capande nay o ñamaani, o yaraani. Jibril nani duum, benni yAhia addani mo gay didi ummoriidi to aljanna, e wiye-wiñndiyanke oo. Heen gootiri ko baleeri keddiindi ndii ko mbodeeri, Jibril anndini Aadama no remirta, o addani Aadama nokkande gemha, o jañngini dum no aawirta dum, o aawi dum. Hono biyateedo Nakata wiyi : "nde Aadama habbi gayi dii ina rema, ndeke heen ngaari ngootiri dariima, Aadama fiyi dum sawru, Geno toowdo Oo haalni ngaari ndii, ndi wiyi mo : "ko wadi ada fiya-mi?" Aadama wiyi : "ko ngam calagol maa." Ngaari ndii wiyi mo : "aan kay, nde luundi-daa Geno ndee, o newani-maa-ma, etee o fiyaani ma." Nde Aadama nani ndee daande tan, o woyi. Aadama wiyi : "eehey maa dewe-

teedo, hay kulle lakde mbadti sondaade mi." Geno toowdo oo neli Jibril yo muumdin kullen kon kala. Ko doo kulle lakde e wuro kala natti haalde. Kono ko adii jippagol Aadama, jawdi lakde e wuro kala ina kaalatnoo, e wiye anndube. Doo noon, ina wadi kaawisaaji e dow kattande geno. Ngam ñalnde o aawi ndee, ko ñalnde heen fudi, ko ñalnde heen mawni, dum wadi butaali, Jibril janngini mo no o coñirta, ko ñalnde heen kadi soñaa.

Nde gawri hebaa, Aadama naamndii Jibril (JKM), o wiyi "hol no dum ñaamortoo?" Jibril wiyi Aadama "muñ seeda". Caggal duum, Jibril itti e haayre wonnde doon ndee kaay'e didi, o holli be no unirtee. Be guni dum haa diggi. Aadama wiyi : "haa jooni ina heddi?" Jibril wiyi mo "muñ." Jibril yahi, nokkani be feetere e jeyngol jahanna-ma, o mutni dum seeda he nder ndiyam haa nguleeki mum ustii, o addi, o holli be hay no be nedefirta. Be mbiyi so tawii feetere jahnam ndee memaano ndiyam, aduna oo fof e ko woni e mum fof, koko sumatnoo haa hooña. Kala ko feewti he ngura, ko Jibril janngini be duum. E wiye anndube, hay no hoordetee kadi, ko Jibril janngini be, ngam ko Aadama adii horde he nder winndere ndee. Nde yahi haa hiiri, jamma ari, Aadama ina joginoo mbedu mburu, o ummini junngo makko, o yidi tayde heen omo ñama, mbedu nguu boccitii e juude makko, ngam do o wonnoo doo, ina toowi, o abbii mbedu mburu nguu, o dañi heen cadeele keewde nde o fuddii hoccude ngu. Jibril wiyi mo "a hepputan, so a muñino-ma, maa mbedu mburu nguu tawte doo ko aldaa e ummaade doo, aka tampane ina taw maa heen. Nde Aadama yiyi mbedu mburu ngutan, o dañi tiidnaare furtude ngam o dañi semmbe jamma haa jamma arti, ko ndeen Jibril (JKM), wiyi mo "sinno wonaano tiidnaare nde mbadno-daa adannde ndee, maa besngu maa buratno doo heewde semmbe to bannge tiidnaare, kono tan hankadi, tiidnaare mon ko nii tan wayata.

Sifaa ñaamgol Aadama

Nde Aadama fuddii ñaamde buudi mburu gemha o ahi, o isli, o yetti ndiyam o yari dum. Dum wadani mo

cadeele sanne, ngam o woowaani duum. O haalani dum Jibril, ko dum be ngaadondirnoo so tawii o hebii cadeele yo o haalan dum. Nde Jibril tini duum ari e makko. Nde Jibril yetti, o haalani dum no fiyaku makko wayi, Jibril udditani mo les makko, o taarii haa heewi o yaltoyi, ko ndeen o fuddii wadde deen gede.

Hono Ibnu Abbaas (JKM) wiyi : "Aadama (JKM), so o heydii o yejjita Hawaa, so tawii o haarii o siftora Hawaa.

Wadii sahaa gooto, o wiyi Jibril "aan kam, to Hawaa woni, kanko kam omo wuuri walla ko o maaydo?" Jibril wiyi mo "omo wuuri, omo e jam e kisal. Kanko kay won ko o wadatno maa, kono tan, jooni o woni ko e daande maayo omo awa liddi, ko dum o ñamata jooni.

Aadama (JKM), wiyi Jibril "miñ kay, mi yiyii mo hanki jamma e nder koydol." Jibril (JKM), wiyi Aadama : "eehey maa Aadama, welto e ko geno holli maa koo, mbele ina artira dum e renndo." Hono Ibnu Abbaas (JKM) wiyi : "nde Hawaa gayni janngude ñeñal gaa Aadama (JKM) o woni tuubdo celludo, geno tuubni mo no feewi, e no geno wiyiri dum e Buraana mum teddudo oo : "nde Aadama hebi ummoraade e joom mum konngudi, o tuubi ngam ko oon woni tuubnoowo jurmotoodo" simoore nagge, kaawise: 37" e wiye yoga e anndube, "ko geno e hoore mum lonngini mo, yo o wiyi : "joomi amen, min tooñii koye amen, so tawii a varlaaki min njurmoodaa min, maa min laato ko min waasbe" simoore iiraaf, kaawise: 23" Be mbiyi Aadama wiyi : "eehey maa joom-am, ngam jojannde Muhammed, njaaf-o-daa-mi fertigtere am ndee." Geno lonngini mo, wiyi mo "hol no nganndir-daa Muhammed, etee mi tagaani dum tawo?" O wiyi "mi yiyii innde makko ina winndaa he alluwal, wonde deweteedo alaa so wonaa Geno, Muhammadu ko nelaado makko." Ko ndeen nganndu-mi aan a winndataa huunde he alluwal maa ngal, so wonaa ko bur-daa yidde he nder tagoore maa ndee. E wiye Ibnu Abbaas, Geno wiyi "aan Aadama, a goongdii, duum noon mi yaafi-maa-ma fergitere maa ndee, haadi a naamndi-maa-ma-mi jojannde Muhammed".

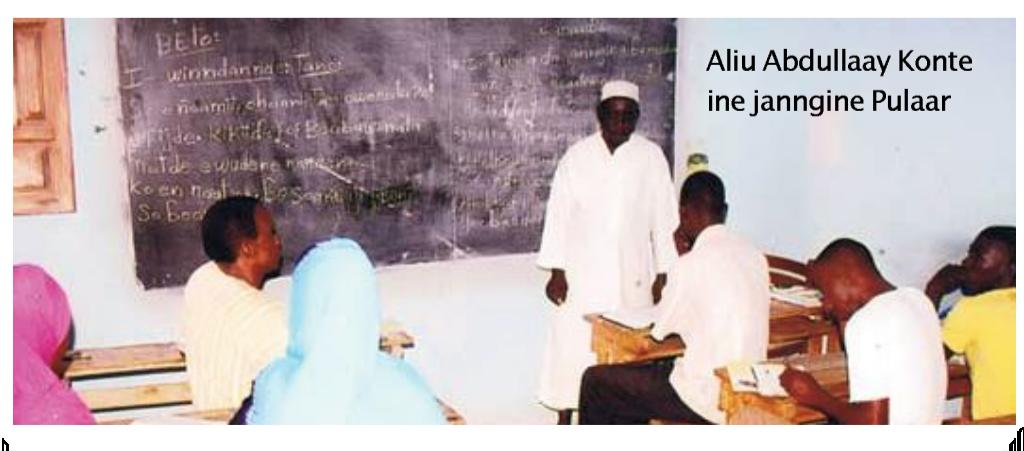
Jibril Muusaa Joop
Ine jokki e tonngode faande

Duwaawu

Yiilirde ngenndire Fedde Bamtaare Pulaar he Muritani kam e denn-daangal cate mum, haa teenji e catal Arafaat, ina nduwanoo jinnaabe e besngu Aliu Abdullaay Konte lollirdo Ceerno Konte, cankiido to Maghaama ñalnde 20 suliye 2020.

Aliu Abdullaay Konte ko tergal coftungal fedde ndee wonnoo. O jeyanoo ko e catal Arafaat. Omo anndiranoo doon wonde tergal coftungal, jarlitiingal. Ko kesdingol naatirde fedde ndee ummaanaa e lewru suliye 2020 benndundu nduu, o jeyaa ko e idiihe tayde kartal kesal (tonngode mum ko 00603). Gila hitaande 2003, caggal nde o hebla e Dudal Keblorgal Fedde ndee, ko o jann-ginoowo he dude catal ngal. Aliu Abdullaay Konte ko neddo juuldo, golliroo-wo dum.

Innaa lillaahi we innaa ileyhi raaji'uun. Yo Alla yurmo mo, yaafuu mo. Yo Alla haarnu mo Aljanna. Aamiin

Aliu Abdullaay Konte
ine janngine Pulaar

Babakar Tuure sankiima

Jaaynoowo lolludo, darinoodo, jojjittunoodo hakkeeji wellitaare e jaayde, mawdo Goomu Sud sankiima. Baasal mawngal wonande Senegaal, wonande jaaynoobe senegaalnaabe, wonande jaaynoobe do mbaawi wonde kala.
Yo Alla yurmo mo, yaafuu mo, yo Alla haarnu mo aljanna.

Sud
Quotidien

Neegre huccinaande e rewbe (jokkere tonngooide 190)

En etiima, he winndannde bennunde ndee (tonngooide 190) rokkude faamumuya mo sariya kaa jogii ngam yidde ñawndude cadeele de hawrata ko yowitii e neegre huccinaande e mum en. E ko arata koo, njid-den feññinde e ko teenti, ko kuuge de sariya hebori y'ettan-de yimbe saabiibe ndeen bonnande, ngoppiren ko heddii koo ñaawoobe e darnde nde laamu foti daraade to bannge njubudi laamu, renndo e gede baade noon....

Kuuge pawaade e saabiibe neegre sifaande nde

“Ko yowitti e « teetgol ndewaagu » : Gaaga kuugal ngal 309 ngal deftere dabi kuuge dotti (*code pénal*), kala caabiido bonnande teetgol ndewaagu, kuuge tuggi duubi sappo (10) haa duubi noogas (20) e alamaan 50 000 mb ina fawii e dow mum tawa dum jiidaani e daamgol lor bonnanaado oo, etee dum fotaani jaasde iddiya parliido oo. Etagol maa baddugol moojobere e teetgol ndewaagu ina fawee e joomum en feccere kuuge cifaade e tay're winn-dannde adannde ndee.

Ko yowitti e gollal ngal dagaaki hanaani Gaaga kuugal ngal 309 ngal deftere dabi kuuge dotti, kala caabiido bonnande teetgol ndewaagu kuuge tuggi duubi sappo (10) haa duubi noogas (20) e alamaan 50 000 mb ina fawii e dow mum tawa dum jiidaani daamgol lor bonnanaado oo etee dum fotaani jaasde iddiya parliido oo. Etagol maa baddugol moojobere e teetgol ndewaagu ina fawee e joomum en feccere kuuge cifaade e tay're winn-dannde adannde ndee.

Ceeflagol ngol dagaaki haanaani dewondirngol hiisetee ko teetgol ndewaa-

gu etee ñawirtee kono mum nii.

Kaljingol njogoram : kala caabiido kaljingol njogoram rewrude e jamiroje, gjagol walla waawnere maa fawe e dow mum hakkunde lebbi didi (2) e hitaan-de (1) dumbugol e kasoo e alamaan tuggi 10 000 mb haa 20 000 mb walla noon gootal e kuuge dee tan tawa dum hadaani daamgol lor totteteedo bonnanaado oo.

“Kaddingol njogoram debbo” : kala caabiido kaddingol njogoram debbo walla gollal lorowal cellal debbo walla suka debbo, so tawii batte gollal ngal dabbani kuugal burngal muusde, maa fawe e dow mum kam kasoo tuggi lebbi jeegom (6) feewde hitaande (1) e alamaan tuggi capande joy ujunere (50) haa capande jeetati ujunere (80) walla gootal e kuuge hee tan tawa dum hadaani bonnanaado oo totteede ndaa-mordi lor oo.

“Dumbugol debbo maa suka debbo” : Kala dummbudo debbo maa suka debbo tawa faandaare ko lorde joomum, maa fawe e mum kasoo lebbi didi (2) feewde lebbi jeegom (6) walla alamaan tuggi ujunaaje sappo (10 000) feewde ujunaaje noogaas (20 000) foti noon ko debbo makko walla ko bifyiko, dum kadi hadataa bonnanaado oo tot-teede ndaa-mordi pawiindi heen ndii.

Gagaa ngonkaaji cifaadi e e tay're adiinde ndee, ko kuuge 319 haa 322 deftere dabi kuuge e kuule 54 e 56 dabi deenooji kuuge pawaade e sukaabe pawetee e dow joomum en.

“Piile e gaañande” : kala caabiido piile e gaañande feewde e debbo walla suka debbo, maa kuuge cifaade e deftere dabi kuuge di pawe e dow mum fawaade e kuule 285 e 287. Kambe saabiibe bee e mo be mbaddi moojobere kala pawe alamaan tuggi ujunaaje joy (5 000) feewde ujunaaje sappo (10 000) dum kadi hadataa bonnanaado oo

totteede ndaa-mordi pawiindi heen ndi.

« baasgol suurtude joomum en » : kala tawaado neegre huccinaande e debbo walla suka debbo suurtaani dum e yeeso hilifaabe maa kuugal kasoo fotde lewru (1) haa hebi lebbi tati (3) fawe e mum e alamaan tuggi ujunaaje didi (2 000) feewde ujunaaje joy (5 000) mbuudu walla gootal e kuuge de.

« y'attooje » : kala yattiido mo woondondiri dewgal tawa huutorii ko konn-gudi kiisetedi e nder renndo mum wonde ina usta neddaagu mum walla teddungal mum maa dummbbe e kasoo tuggi balde sappo e go'o (11) feewde lewru (1) e alamaan tuggi ujunaaje didi (2 000) haa ujunaaje joy (5 000) walla gootal e kuuge dee.

Debbo oo ina waawi dafbude nde dewgal ngal daay'etee.

« baawnugol mo woodondiri dewgal » : jogaade darnde to bannge njogoram nde aadoraaka, nde aldaa e gacce maa soke e kasoo tuggi lebbi jeegom (6) feewde hitaande (1) e alamaan tuggi ujunaaje (10) feewde ujunaaje noogaas (20 000) walla gootal e kuuge de.

Debbo oo ina waawi dafbude nde dewgal ngal daay'etee.

« gijaade neddo ngam waawnude dum ko yidi » : kala gijiido debbo walla suka debbo wonde maa suurtu kabaruuij peewtudi e mum tawa ko ustooji ted-dungal mum ngam haa waawna dum yidde mum, maa soke fotde lebbi tati (3) haa hitaande (1) e alamaan tuggi ujunaaje capande (50 000) feewde ujunaaje teemedere (100 000) mbuudu walla gootal e kuuge de.

« hadde neddo ndonu » : kala kaddo debbo maa suka debbo ndonu ngu jogii hakke, maa soke e kasoo ko ina tolnoo e hitaande (1) maa duubi didi (2), fawee alamaan tuggi capande tati (30 000) ujunere feewde capande joy (50 000)

ujunere walla gootal e kuuge hee.

« hadde neddo tabitinde hakkeeji mum » : kala kaddo debbo maa suka debbo tabitinde hakke mum mo sariya gaddii, maa soke tuggi lebbi jeegom (6) feewde hitaande, fawee alamaan tuggi ujunaaje sappo (10 000) feewde ujunaaje noogaas (20 000) walla gootal e kuuge hee.

« naatnude cukale e dewgal » : ko aldaa e jumpude e sariya « ngnka aadée » (état civil) no wiyri, kala desnudo cukale ngel timminaani duubi sappo e jeetati (18) maa soke e kasoo tuggi lebbi jeegom (6) haa hitaande (1), fawee alamaan tuggi ujunaaje noogaas (20 000) feewde capande joy (50 000) ujunere walla gootal e kuuge dee.

« calagol binnditagol e deftere ngnka renndo » : kala caliido binnditagol dewgal dewngal laawol walla jibingol cukale dagingel oon debbo, maa soke e kasoo tuggi lebbi jeegom (6) feewde hitaande (1), fawee alamaan tuggi ujunaaje noogaas (20 000) feewde capande joy ujunere (50 000) walla gootal e deen kuuge.

« kuugal timminoowal » : kala pawaado gootal e kuuge pawiide e jañbugol laawol kuule 24 e 25 oodoo sariya, so timminii ko fawano e mum koo, ina hadaa hodde e komin do mo lornoor oo hodi doo ko famdi fof duubi joy.

Ko joofaa dow koo buri teentude e loowdi sariya oo, kala gede jotondirde e silsil sariya oo (ñaawoobe mum, ñaa-wirde tay'de hattan, awokaaji, safroobé e renndoyañkoobé diisneteebe, darnde pelle daraniide jojjande aadée ekn....dum fof sariya oo inajoofti dum, dum noon woodani ko sariyan'koobé fe ciina dum e dow nuundal .

M.H.J

Offre EL JOUD

A partir du 28 Mai 2020

Mauritanie
mauritani
GSM

OFFRE EL JOUD EST SANS LIMITES

CRÉDIT GRATUIT... CRÉDIT REMBOURSÉ

شقيق
Chinguitel
Membre du groupe expresso